

ORDNING FOR

Gravferd

fra kirke eller krematorium

1 Klokkeringing

Mens det ringes sammen, tar liturgen plass i koret.

2 Preludium

Som preludium kan det fremføres egnet instrumentalmusikk, korsang eller solosang.
Preludiet kan være forspill til første salme.

3 Salme

Denne salmen kan eventuelt flyttes til etter ledd 4.

4 Inngangsort

L Nåde være med dere og fred fra Gud vår Far og Herren Jesus Kristus.

Vi er samlet her for å ta avskjed med (navnet nevnes). Sammen vil vi overgi *ham/henne* i Guds hender [og følge *ham/henne* til det siste hvilested].*

* Teksten i klammer kan utelates ved kremasjon.

Så høyt har Gud elsket verden at han gav sin Sønn, den enbårne, for at hver den som tror på ham, ikke skal gå fortapt, men ha evig liv. Joh 3,16

Deretter kan liturgen fortsette med et av følgende skriftord:

Enten A

Jesus sier: Kom til meg, alle dere som strever og bærer tunge byrder, og jeg vil gi dere hvile.
Matt 11,28

Eller **B**

Gud sier i sitt ord: Kall på meg på nødens dag, så vil jeg utfri deg, og du skal gi meg ære.
Sal 50,15

5 Inngangsbønn

L La oss be.

Enten **A**

Fra dypet roper jeg til deg, Herre.
Herre, hør min røst!
Vend øret til mitt rop om nåde.

Dersom du, Herre, vil gjemme på synder,
Herre, hvem kan da bli stående?
Men hos deg er tilgivelse,
så vi skal frykte deg.

Jeg setter mitt håp til Herren,
jeg lengter, jeg venter på hans ord.
Min sjel venter på Herren,
mer enn vektere på morgenen,
vektere på morgenen.

Vent på Herren, Israel!
For hos Herren er miskunn
og kraft til å løse ut.
Han skal løse Israel ut
fra alle deres synder. Salme 130,1-8

Eller **B**

Herre, du har vært en bolig for oss
i slekt etter slekt.
Før fjellene ble født,
før jorden og verden ble til,
fra evighet og til evighet er du, Gud.

Du lar mennesket bli til støv igjen
og sier: "Menneskebarn, vend tilbake!"
For tusen år er i dine øyne
som dagen i går da den fór forbi,
eller som en nattevakt.

Lær oss å telle våre dager,
så vi kan få visdom i hjertet! Sal 90,1-4.12

Eller C

Min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg?
Hvorfor er du så langt borte
når jeg trenger hjelp og skriker ut min nød?
Min Gud, jeg roper om dagen, men du svarer ikke,
jeg roper om natten og får ikke ro.

Men du, Herre, vær ikke langt borte,
min styrke, skynd deg og hjelp meg! **Sal 22,2-3.20**

Eller D

Hellige Gud, himmelske Far, du råder over liv og død. Når vi skilles fra en av våre kjære, styrk oss da i troen, så vi også ved graven kan håpe på deg.

Herre Jesus Kristus, du trofaste Frelser, som gikk gjennom død og grav for oss: Bli hos oss i vår siste nød og gi oss engang å samles i din Fars hus med deg og alle dine.

Hellige Ånd, du vår trøster i liv og død, fyll alle sørgende med din trøst. Fri oss fra åndelig død, dra alle til deg og gi oss å ha vår skatt i himmelen.

Eller E

Herre vår Gud, hos deg er livets kilde.
I ditt lys ser vi lys.
I deg er det vi lever, rører oss og er til.
Bevar oss i liv og død i din kjærlighet,
ved din Sønn Jesus Kristus, vår Herre.

Eller F

Gode Gud, du som ser oss og kjenner oss, kom oss nær med din trøst.

6 Minneord

Et kort minneord holdes av liturgen eller av en representant for de pårørende. Det bør inneholde noen biografiske momenter med særlig vekt på hva avdødes liv har betydd for dem som stod *ham/henne* nær, og for andre livssammenhenger *han/hun* har stått i.

Her kan følge korte hilsninger, pålegging av blomster og/eller krans og eventuelt andre minnehandlinger, som opplesning, musikk, lystenning o. a.

Her kan følge

7 Salme eller musikkinnslag

Eventuelt musikkinnslag kan være vokalt eller instrumentalt.

8 Skriftlesning

L La oss høre hva Guds Ord vitner om livet og døden, om dommen og vårt håp i Jesus Kristus.

Her følger tre lesninger. Tekstene velges slik at de dekker de innholdsmomenter som er nevnt foran. Menigheten sitter under lesningen. Tekstene kan leses av liturgen eller av en eller flere andre.

Skriftlesningen avsluttes med:

L Slik lyder Herrens ord.

Her følger eventuelt

9 Salme

Hvis ledd 7 er en salme, kan ledd 9 gå ut.

10 Tale

Kort tale over et av de oppleste skriftordene eller over en annen høvelig tekst.

11 Bønn

L La oss be.

Enten A

L Evige Gud, vår tilflukt i sorgens tid, vær nær med din fred. Styrk oss i troen. Gi oss fremtid og håp. Vi takker deg for (navnet nevnes) og det du gav oss gjennom *hans/hennes* liv. Barmhjertige Gud, vi overgir *ham/henne* i dine hender. Du som har skapt oss i ditt bilde og gitt oss Jesus Kristus som vår Frelser, reis oss opp på oppstandelsens dag til evig liv hos deg.

Eller B

L Jesus Kristus, du som lovet å være med oss alle dager inntil verdens slutt, vær du vår styrke og trøst, vårt lys og vår veiviser. La oss alle en gang ved troen på deg få del i oppstandelsens glede.

Eller C

L Evige Gud, himmelske Far, du har i din Sønn, Jesus Kristus, gitt oss seier over døden. Vi ber deg, led oss ved din Hellige Ånd, så vi aldri kommer bort fra deg, men lever vårt liv i troen på din Sønn og engang når fram til det evige liv i ditt rike, ved Jesus Kristus, vår Herre.

Eller D

L Herre Jesus Kristus, du som bar alle våre synder, vi takker deg for din kjærlighet som er sterkere enn døden. Gi oss del i frelsen du vant ved din død og oppstandelse, og før oss med din mektige hånd gjennom liv, død og dom inn til din evige glede.

Eller E

L Himmelske Far, vi takker deg for det du gav gjennom *(navnet nevnes)* som nå er gått bort. Styrk og trøst alle som sitter i sorg og savn. Vi overgir oss i din sterke hånd. Hjelp oss å leve i samfunn med deg, så vi engang kan fare herifra i fred, ved Jesus Kristus, din Sønn, vår Herre.

Eller F

En bønn som er skrevet med tanke på den situasjon de pårørende og lokalsamfunnet har opplevd i forbindelse med dødsfallet.

Her kan følge

12 I dine hender

A I dine hender, Herre Gud, overgir jeg min ånd.
Du forløser meg, Herre, du trofaste Gud.
I dine hender, Herre Gud, overgir jeg min ånd.
Ære være Faderen og Sønnen og Den hellige ånd.
I dine hender, Herre Gud, overgir jeg min ånd.

Dette leddet kan også synges som vekselsang, se *Norsk Salmebok 2013*, nr 941.1. og 2.
Her kan også følge *Simeons lovsang* (Luk 2,29-32) enten lest eller sunget, se *Norsk Salmebok 2013*, nr 908 og 909.

13 Fadervår

L La oss sammen be Fadervår.

Enten

A Vår Far i himmelen!
La navnet ditt helliges.
La riket ditt komme.
La viljen din skje på jorden slik som i himmelen.
Gi oss i dag vårt daglige brød,

og tilgi oss vår skyld,
slik også vi tilgir våre skyldnere.
Og la oss ikke komme i fristelse,
men frels oss fra det onde.
For riket er ditt,
og makten og æren i evighet.
Amen.

Eller

A Fader vår, du som er i himmelen!
La ditt navn holdes hellig.
La ditt rike komme.
La din vilje skje på jorden som i himmelen.
Gi oss i dag vårt daglige brød.
Forlat oss vår skyld,
som vi òg forlater våre skyldnere.
Led oss ikke inn i fristelse,
men frels oss fra det onde.
For riket er ditt,
og makten og æren i evighet.
Amen.

14 Salme

15 Postludium

Før postludiet kan det fremføres et musikkinnslag, vokalt eller instrumentalt.
Under postludiet bæres kisten ut.

*

JORDPÅKASTELSE

A Ved graven

Før ledd 16 Salme plasseres kisten på senkeapparatet eller på planker e.l. over graven og blir stående der inntil ledd 19 Senkning finner sted.

Hvor det er praksis, kan kisten senkes helt ned i graven med en gang før salmen (ledd 16) synges.

16 Salme

Her kan følge

17 Skriftlesning

En av følgende tekster, som ikke er brukt tidligere i gravferden:

Salme 23	Matt 11,28
Salme 50,15	Matt 28,1-10
Salme 121	Åp 21,1-5a

Vår Gud er en Gud som frelser,
hos Gud Herren er det utgang fra døden. *Sal 68, 21*

Jesus Kristus sier: Frykt ikke!
Jeg er den første og den siste og den levende.
Jeg var død, men se, jeg lever i all evighet,
og jeg har nøklene til døden og dødsriket. *Åp 1, 17B-18*

Her kan følge

18 Bønn ved gravstedet

I denne bønnen kan liturgen utfylle (navnet nevnes) etter anledningen – for eksempel fullt navn, fornavn, vår kjære, vår venn osv.

Enten A

Herre Jesus Kristus, la denne grav være et håpets sted, i troen på deg som stod opp fra de døde.

Eller B

Herre Jesus Kristus, du som selv ble lagt i en grav, gi oss å følge deg i oppstandelsen fra de døde.

Eller C

Herre Jesus Kristus, la (navnet nevnes) få hvile i fred under korsets tegn til oppstandelsens morgen. Hjelp oss i liv og død å sette vårt håp til deg.

Eller D

Herre Jesus Kristus, du som selv ble lagt i en grav, la dette stedet være et fredens sted, hvor (navnet nevnes) får hvile under korsets tegn til dagen da du kaller alle frem fra gravene. Hjelp oss i liv og død å sette vårt håp til deg.

19 Senkning

Som hovedregel senkes kisten helt ned.

20 Jordpåkastelse

L I Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn.

Deretter kaster liturgen tre ganger jord på kisten og sier:

Første gang: Av jord er du kommet.
Andre gang: Til jord skal du bli.
Tredje gang: Av jorden skal du igjen oppstå.

21 Skriftord og velsignelse

Enten A

L Vår Herre Jesus Kristus sier: Jeg er oppstandelsen og livet.
Den som tror på meg, skal leve om han enn dør.
Og hver den som lever og tror på meg,
skal aldri i evighet dø. **Joh 11,25-26**

Eller B

L Lovet være Gud, vår Herre Jesu Kristi Far, han som i sin rike miskunn har født oss på ny til et levende håp ved Jesu Kristi oppstandelse fra de døde! **1 Pet 1,3**

Vendt til sørgeskaren:

L Ta imot velsignelsen.

Herren velsigne deg og bevare deg.
Herren la sitt ansikt lyse over deg og være deg nådig.
Herren løfte sitt åsyn på deg og gi deg fred. ✠

22 Salme

*

B I krematorium

Gravferdshandlingen ovenfor (leddene 1-13) avsluttes med Jordpåkastelse (leddene 19-23).
Rent unntaksvis kan denne ordningen følges også i kirke/kapell, se Alminnelige bestemmelser
punkt 8.

19 Senkning

20 Jordpåkastelse

L I Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn.

Deretter kaster liturgen tre ganger jord på kisten og sier:

Første gang: Av jord er du kommet.
Andre gang: Til jord skal du bli.
Tredje gang: Av jorden skal du igjen oppstå.

21 Skriftord og velsignelse

Enten **A**

L Vår Herre Jesus Kristus sier: Jeg er oppstandelsen og livet.
Den som tror på meg, skal leve om han enn dør.
Og hver den som lever og tror på meg,
skal aldri i evighet dø. **Joh 11,25-26**

Eller **B**

L Lovet være Gud, vår Herre Jesu Kristi Far, han som i sin rike miskunn har født oss på ny til
et levende håp ved Jesu Kristi oppstandelse fra de døde! **1 Pet 1,3**

Vendt til sørgekaren:

L Ta imot velsignelsen.

Herren velsigne deg og bevare deg.

Herren la sitt ansikt lyse over deg og være deg nådig.
Herren løfte sitt åsyn på deg og gi deg fred. ✠

22 Salme

23 Postludium

I rom hvor senkning ikke er praktisk mulig, bør kisten føres bort under postludiet.

*